

Kennis- en netwerkdag Borging systeemkennis Zuidwestelijke Delta

22 november 2016

Op dinsdag 22 november 2016 vond de kennis- en netwerkdag Borging systeemkennis Zuidwestelijke Delta (ZWD) plaats bij het NIOZ/Wageningen Marine Research in Yerseke. Aanleiding van de deze dag is de breed gedragen zorg over de borging van systeemkennis over de Delta- en kustwateren van de ZWD. De dag had als doel om met relevante instanties de gelegenheid te bieden om te discussiëren over het borgen van systeemkennis van de ZWD. Tegelijkertijd was het een moment om het (kennis)netwerk m.b.t. de ZWD wederom bij elkaar te brengen. De dag werd georganiseerd door Wageningen Marine Research (voormalig IMARES) met de in de KNDW samenwerkende kennisinstututen, NIOZ en Deltares en werd mogelijk gemaakt door het ministerie van Economische Zaken.

Kernboodschap

Systeemkennis van de grote wateren in de ZWD heeft betrekking op enerzijds de monitoring, het verzamelen van **data** en anderzijds het interpreteren van deze data tot **kennis** zoals bijvoorbeeld inzicht in de effectiviteit van een bepaald beheer of evaluatie van beleid.

De **zorg** is dat data en kennis van de wateren te veel vanuit juridische kaders wordt gezien zonder dat hier een overkoepelende visie aan ten grondslag ligt. Strategische en systematische monitoring en data analyse gericht op inzicht in systeem functioneren biedt de basis voor doelmatig beheer en de mogelijkheid om tijdig in te grijpen bij veranderingen. Het feit dat het netwerk en de technologie voor gedegen kennismanagement in de ZWD al aanwezig zijn biedt zeker **perspectief**. Wat echter ontbreekt zijn organisatie en continuïteit en verspreiding van kennis.

Tips voor betere borging van systeemkennis:

- Samen: verknop de vele lopende sporen en neem een gezamenlijke verantwoordelijkheid: I&M en EZ op ZWD niveau en regionaal de provincies, waterschappen en gemeenten (**organisatie**)
- Breng de bekkenrapportages terug door iedere zes jaar een watersysteem rapportage te ontwikkelen (**continuïteit**)
- Organiseer een jaarlijkse netwerk twee-daagse, "de Deltadagen", als ontmoetingsplek, en platform voor discussie, evaluatie, agendering en delen van kennis (**verspreiding van kennis**)

Introductie (Marijn Tangelder, WMR)

Kennis over het systeem is niet alleen vanuit wetenschappelijk oogpunt van belang maar is ook het fundament voor goed beleid over de toekomstige ontwikkelingen in de Zuidwestelijke Delta. De Lagenbenadering geeft een verbeelding van de ruimte opgebouwd uit drie lagen: de ondergrond (water, bodem, soorten), het netwerk (alle vormen van zichtbare en onzichtbare infrastructuur vb. vaarroutes) en occupatie (ruimtelijk gebruik vb. landbouw). Onder systeemkennis verstaan we met name de kennis die er is m.b.t. de laag ondergrond (water, bodem, soorten). De effecten van de netwerk- en occupatielaag op de ondergrond zijn in de ZWD een wezenlijk onderdeel is van de systeemkennis. Verschillende wetenschappelijke instantie voeren monitoring uit in de Zuidwestelijke Delta. Met het borgen van systeemkennis wordt niet alleen het verzamelen van data bedoeld, maar ook het bieden van informatie (ordenen, analyseren en bieden van context uit data) en het creëren van

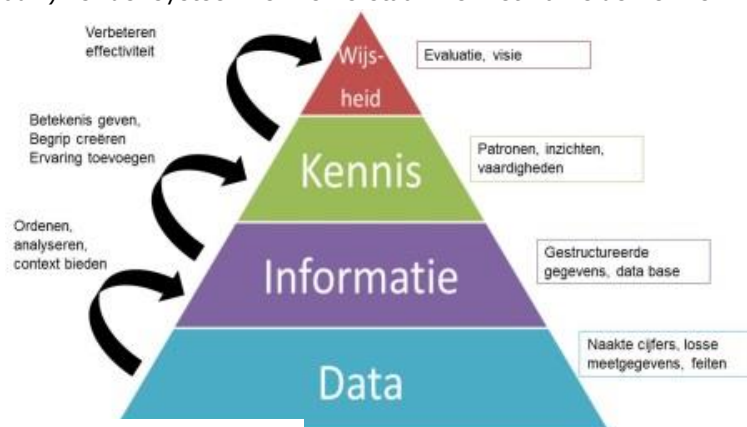

Fig. 1: Kennis pyramide

kennis (betekenis geven, ervaring toepassen) zowel expliciet (dat wat is vastgelegd in rapportages) als impliciet (in de hoofden van mensen) (Fig 1).

Opzet van de dag

Gedurende de ochtend werden korte, inspirerende presentaties gegeven door verschillende instanties m.b.t. het omzetten van monitoring/onderzoek naar data (en de toegankelijkheid daarvan) naar bruikbare kennis en begrip van de ecosystemen in de grote wateren van de ZWD (zie programma op de laatste pagina). Tijdens de middag vond een drietal workshops plaats die ingingen op 1) Hoe organiseer je borging van systeem kennis: ad-hoc of systematisch?; 2) Van data naar kennis: hoe vertalen we data naar bruikbare kennis voor beheerders en stakeholders?; 3) Evaluatie: is de huidige monitoring en onderzoek in de Deltawateren voldoende om de belangrijkste (beheer)vragen te beantwoorden? Dit verslag geeft een weergave van de onderwerpen die besproken zijn tijdens de presentaties, de discussies en de workshops.

Fig. 2

Ervaringen in het Waddengebied (Martin Baptist, WMR)

In het Waddengebied wordt al gekeken naar het borgen van systeemkennis in het project WALTER (Wadden Sea Long-Term Ecosystem Research). Dit project zou als voorbeeld kunnen dienen voor de Zuidwestelijk Delta. Het project richt zich op het ontwikkelen van een geïntegreerd meetnetwerk voor de belangrijke thema's die spelen in de Waddenzee. Hierin is niet alleen gekeken naar ecologische aspecten maar ook socio-economische aspecten. Het project heeft naast het inventariseren van lopende monitoringsprogramma's en de informatiebehoeften van stakeholders (via interviews) ook een dataportaal ontwikkeld waar abiotische en biotische data beschikbaar wordt gesteld aan geïnteresseerden. Uitdagingen zijn o.a. voornamelijk het vereenvoudigen van de dataportaal t.b.v. de gebruiksvriendelijkheid, het stroomlijnen van bestaande meetprogramma's. Het stroomlijnen van bestaande meetprogramma's zit vooral in het Governance domein. Instanties blijken toch meer vast te zitten in hun eigen manier van werken (bv. financieringsstromen) en daardoor niet zo flexibel m.b.t. het stroomlijnen of samenvoegen van meetprogramma's. Dit kan resulteren in een organisatorische deadlock. Het actueel houden van de dataportaal is een andere uitdaging en is afhankelijk van of het geborgd kan worden bij een specifieke instantie. Hiervoor wordt gedacht aan de Wadden Academie, maar een dergelijke constructie is nog niet voorzien. Aanhaken aan het Informatiehuis Water & Marien wordt aangeraden.

Analyse lopende monitoring ZWD (Johan Craeymeersch, WMR)

Voor de Zuidwestelijke Delta is Wageningen Marine Research ook begonnen aan het inventariseren van de bestaande monitoringsprogramma in het gebied. Ook hier is het de bedoeling om kennis- en informatiebehoefte van betreffende stakeholders te inventariseren en de informatiebehoefte te koppelen / te vergelijken met de lopende monitoringsprogramma's. Deze werkzaamheden zijn op dit moment in volle gang en het is daarom nog niet duidelijk of de lopende monitoring voldoende voorziet in de kennisbehoefte. Het is van belang dat dit helder wordt. Gerefereerd wordt ook aan beheer, onderhoud en ontwikkeling van modellen, waarvoor RWS een programma bij Deltares uitzet. Voor de ZWD is niet voor alle wateren een model beschikbaar. Uiteindelijk wil men kunnen beoordelen hoe verschillende maatregelen die in het gebied worden toegepast niet alleen het systeem maar ook elkaar onderling beïnvloeden. De Scheldemonitor wordt gezien als een goed voorbeeld voor een kennisportaal rond

onderzoek en monitoring. Aangeraden wordt om ook up-to-date te blijven met ontwikkelingen in modelinstrumenten t.b.v. monitoring en data analyse.

Draagkracht in de Ooster- en Westerschelde (Jacco Kromkamp, NIOZ)

De noodzaak van goede, consequente monitoring wordt geïllustreerd aan de hand van onderzoek naar de primaire productie in de Ooster- en Westerschelde. Veel natuurlijke processen zijn over het algemeen geleidelijk en langdurig en vergen langdurige monitoring alvorens men een trend hierin kan bepalen. In het geval van de Ooster- en Westerschelde blijkt dat de primaire productie afneemt, echter waarom dit is nog niet helemaal duidelijk. Echter, primaire productie is de basis voor het verder functioneren van het systeem, waardoor het van groot belang is om goede kennis te blijven behouden van hoe deze processen zich ontwikkelen. Een nieuwe meetmethode om primaire productie te meten is de FRRF. Geopperd wordt om een FRRF te gebruiken op het schip van Rijkswaterstaat wat toch al rond vaart. Bij de steiger op Texel wordt de primaire productie al gemeten echter met uitzondering bij laag water. Primaire productie monitoring is basale kennisbehoefte evenals samenstelling van fytoplankton (functionele grootte) en zoöplankton ter functie van het voedselweb.

Ontsluiting van data (John Schobben, RWS WVL)

Rijkswaterstaat identificeert twee ontwikkelingen omtrent het verkrijgen van systeem kennis. Allereerst dat data viral gaat over het internet en dat de herkomst ervan minder relevant lijkt, daarnaast wordt lange termijn monitoring geassocieerd als duur en saai. Ten tweede dat er steeds meer om data gevraagd wordt ten behoeve van operationele en rapportageverplichtingen maar dat er minder geïnvesteerd wordt in het verkrijgen van de benodigde data. Om data te ontsluiten naar geïnteresseerden biedt Rijkswaterstaat meerdere bronnen, o.a. waterinfo.rws.nl informatiehuismarien.nl, nationaalgeoregister.nl en de Service Desk Data RWS. Gestreefd wordt om gezamenlijk de benodigde systeemkennis te verzamelen en te ontsluiten met bij voorkeur één ingang i.p.v. verschillende dataportalen. Ook Rijkswaterstaat refereert naar de Scheldemonitor als een goed voorbeeld.

Fig 3.

Kennismanagement (Arno Nolte, Deltares)

Voor goede kennismanagement moeten drie pijlers goed geregeld zijn nl. 1) Mensen / Netwerk; 2) Proces (o.a. organisatie) en 3) Technologie (vb. tools en IT). Alle 3 de aspecten moeten terug komen wil men kennis vastleggen, verspreiden, effectief (her)gebruiken en ontwikkelen. Naarmate het aantal mensen groter wordt en naarmate de frequentie en het aantal contactmomenten kleiner worden, wordt kennismanagement complexer, waardoor goede afspraken/procedures en een ondersteunende IT-faciliteit belangrijker wordt. Voor een goed kennismanagement is een helder doel, goede organisatie (inbedding) en vooral continuïteit noodzakelijk. Voor de Zuidwestelijke Delta zijn het netwerk en enkele tools aanwezig. Wat als ontbrekende elementen worden gezien zijn de organisatie (afspraken) en de continuïteit m.b.t. systeemkennis van de Zuidwestelijke Delta. Geopperd wordt om gezamenlijk te kijken hoe de organisatie en de continuïteit beter opgepakt kunnen worden. Voorgesteld wordt om watersysteemrapportages her in te voeren en minimaal eens per zes jaar per watersysteem. In een watersysteemrapportage wordt systematisch, begrip van het functioneren van een watersysteem vastgelegd als basis voor waterbeheer (o.a. hydrologie, morfologie, ecologie, kunstwerken en gebruiksfuncties). Een dergelijke rapportage zou moeten voorzien in de opslag van duiding en gebiedsgericht kennismanagement faciliteren en stimuleren. Benadrukt wordt dat het vastleggen van impliciete kennis (ervaring, creativiteit) belangrijker wordt in een vergrijzende maatschappij en in een maatschappij waar mensen niet langdurig met hetzelfde bezig (kunnen) zijn. Daarnaast is het van belang om niet te focussen op het voldoen aan technocratische verplichtingen (vb. EU) maar op de inhoudelijke kennis. Een ander aspect dat aandacht nodig heeft is de kennis laten landen bij de burger om draagkracht te realiseren. Genoemd wordt ook dat opdrachten steeds vaker versnipperd in de markt worden gezet ten koste van continuïteit van kennis in de kennisinstituten.

Kennisborging in onderwijs en praktijk onderzoek (Joost Stronkhorst, Hogeschool Zeeland)

Voor kennisborging in het onderwijs m.b.t. de Zuidwestelijke Delta is de Delta Academy opgezet, met als doel internationaal toonaangevend onderwijs en praktijkgericht onderzoek op grond van delta vraagstukken. Praktijk gericht onderzoek vindt plaats in zogenoemde Living Labs, waarin alle actoren rondom een maatschappelijk vraagstuk bijeen worden gebracht en groepsleren kan plaatsvinden. Studenten en professionals werken gezamenlijk aan maatschappelijke vraagstukken en passen de nieuwste vaardigheden toe (o.a. leven lang leren, systeemdenken). De opgedane kennis van het praktijkgericht onderzoek wordt vervolgens beschikbaar gesteld via www.deltaexpertise.nl. Een aspect dat steeds meer een grotere rol gaat spelen is hoe om te gaan met Big data - datasets die te groot zijn om met reguliere databasemanagementsystemen onderhouden te worden. Het is van belang dat de studenten van nu de skills krijgen om met big data om te gaan. Een constructie zoals de Living labs vereist deelname van professionals en kennisinstituten. Echter genoemd wordt dat tijd en geld hiervoor vaak maar beperkt is en kennisinstituten kunnen niet altijd aan groepsprocessen deelnemen. Hoewel dit zeker een uitdaging is, is het niet zo dat kennisinstituten/professionals altijd fysiek aanwezig dienen te zijn. Wel is het van belang dat ze betrokken zijn in het proces.

Samen komen we verder (Leo Adriaanse, Rijkswaterstaat)

Bezuinigingen en inkrimping hebben monitoring gereduceerd tot wat juridisch noodzakelijk is. Maar welke monitoring moet plaatsvinden om de noodzakelijke onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden? En wat zijn deze onderzoeksvragen? Waar moeten we ons op richten om te komen tot een succesvol waterbeheer? Dit kan alleen als er sprake is van een goede samenwerking tussen de verschillende partijen. Goede informatie voorziening voor de systemen in een collectief goed. Het is van belang voor ons allen om de robuustheid van het systeem te realiseren. Onzekerheid over de juiste aanpak kan ontstaan uit het ontbreken van kennis en onvoorspelbaarheid, maar ook door een verschil in interpretatie van de informatie. De uitdaging is om te komen tot een gezamenlijk gedragen beeld van wat er moet gebeuren om te komen tot goed waterbeheer en ambiguïteit te vermijden.

De rol van kennis in het veld (Gijs van Zonneveld, ARK)

De NGO's in de ZWD hebben het streefbeeld van een delta waarin natuurlijke estuarium processen (o.a. migratie van vissen, vogels en landdieren) de ruimte krijgen, gecombineerd met recreatie en veiligheid. De behoeftes van de NGO's m.b.t. de ZWD bestaan echter niet alleen uit wetenschappelijke vragen over het systeem zelf. Aangegeven wordt dat steeds vaker wetenschap toegepast wordt als onderdeel van een belangenstrijd (bijvoorbeeld wetenschap gebruiken om processen te vertragen). In de huidige politieke situatie komt steeds vaker voor dat kennis macht is, maar macht zeker geen kennis is. Voor elk standpunt is wel een wetenschappelijke onderbouwing te vinden. Gepleit wordt voor meer bewustheid van het belang van wetenschap in beleidsprocessen en dat dit een belangrijker rol moet krijgen dan het nu heeft. Dit zal tijd en geld kosten. Daarnaast zouden NGO's graag dat wetenschappers zich beter laten horen met het geven van adviezen. Als laatste wordt nog meegegeven dat niet alles van tevoren uitgezocht hoeft te worden om iets te gaan ondernemen: soms moet je ook gewoon aan de slag.

Fig 4.

Gedurende de middag werden de deelnemers verdeeld over de drie workshops waarin respectievelijk werd gesproken over het organiseren van kennisborging, het vertalen van data naar bruikbare kennis en evaluatie van de huidige monitoring in de Deltawateren. Hieronder wordt een korte terugkoppeling gegeven van wat er tijdens de workshops is besproken.

1) Hoe organiseer je borging van systeem kennis: ad-hoc of systematisch?

Wat: Systeemkennis vanuit de drie lagen: basis-, netwerk- en occupatielaag.

Wie: Degene die verantwoordelijk zijn hebben belang.

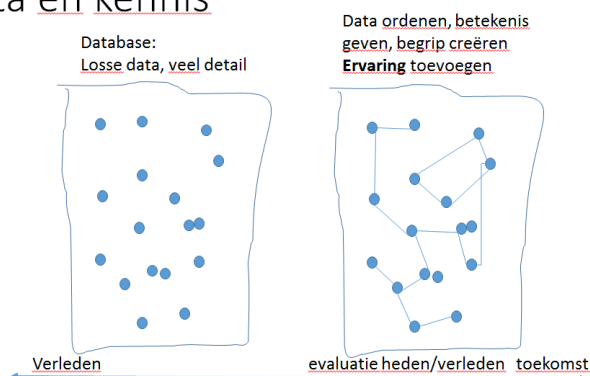
Hoe:

- aantonen dat kennis loont (economisch draagvlak etc.)
- koppeling met maatschappelijke vraagstukken / drivers
- niet meten om te weten -> handelingsperspectief
- systematisch -> niveau van systeemkennis
- per organisatie het niveau bepalen
- door samenwerking kennis vermenigvuldigen
- watersysteemrapportages -> zorgt voor doorstroom van kennis
 - Knelpunt: ad-hoc
 - Structuur bepalen
 - Gezamenlijke kick-off
 - Gezamenlijk schrijven
 - Joint fact finding (brede groep) rapportage watersysteem / systeem analyse

2) Van data naar kennis: hoe vertalen we data naar bruikbare kennis voor beheerders en stakeholders?

Onderwerp	Verbeteren door...
Data	Definiëren behoefte, databeschikbaarheid vergroten
MWTL	Wel geschikt voor KRW maar meer meetpunten en hogere frequentie nodig
Vindbaarheid van data	Er zijn diversen portalen, bij voorkeur één ingang
Consistentie LT	Datakwaliteit, regie, kwaliteitsborging metadata inclusief de methode
Type MWTL	Vis (vismigratie, pelagisch), PP, microplastics, vogeltellingen, laagwater, broedsucces
Volledigheid MWTL	Hoogte bestand, stagnant ondiep water, niet geschikt voor project kennis, weinig data, interpretatie van de data is kostbaar.
Financiën	Mogelijkheden afhankelijk van geld en druk (oa Westerschelde)
Doel	Belangrijk om vooraf vragen te definiëren
Behoefte	Basismetingen (MER), calamiteiten, KRW, N200, plotselinge veranderingen
Regio	Behoefte aan watersysteemkennis, MWTL in huidige vorm onvoldoende, wel vasthouden!
Integrerend middel	Systeemvariabelen vermarkten als Natuurlijk Kapitaal / ecosysteem diensten
Bekken rapportage	Bundeling van kennis, doorlopend updaten?
Kennis verspreiding	Niet alleen rapporten en data, online, toegankelijkheid is de uitdaging.

Data en kennis

- Kennis: integreren data tot iets bruikbaars

Fig 5.

3) Evaluatie: is de huidige monitoring en onderzoek in de Deltawateren voldoende om de belangrijkste (beheer)vragen te beantwoorden?

Belangrijke vragen die spelen:

- Effecten toename getijslag en vertroebeling in de Westerschelde op het systeem
- Blauwalgen in het VZM: doorwerking voedselweb, natuurwaarden onder water. Hier wordt te beperkt gemeten.
- Grevelingenmeer: doorwerking van het openstellen van de Flakkeese Spuisluis op het ecosysteem (er wordt nu biologische monitoring uitgevoerd). We weten dat het niet goed gaat op de bodem van het meer (waarnemingen) maar er wordt te weinig gemeten.
- Oosterschelde: aanpak zandhonger
- Inzicht in ecologische veerkracht als graadmeter op het niveau van de ZWD en afzonderlijke bekken

Fig 6. (concept) Infographic die vragen/ontwikkelingen in de ZWD verbeeld

Advies voor optimalisatie van monitoring:

- Visie / wijsheid: om te sturen op optimale monitoring moeten we weten welke vragen er over 50 jaar belangrijk zijn.
- Natuurvisie / Natuurambitie Grote Wateren beschrijven alleen de hoofdlijnen: er zit geen uitvoeringsagenda bij. Stroomlijn visie en monitoring!
- Sturen op veerkracht: kijken naar benodigde monitoring buiten juridische kaders
- Succes van de Schelde: teken een verdrag! (bindend) Men kan elkaar aanspreken op ieders verantwoordelijkheden.
- Wie is verantwoordelijk?
 - o ZWD niveau: EZ, I&M
 - o Meer lokaal: provincies gemeenten
- Hoe organiseer je dit?
 - o Aanhaken op Gebiedsagenda's vanuit de Omgevingswet per bekken
 - o Samenhang?
- Neem een voorbeeld aan de Noordzee!
 - o Organiseer jaarlijks de ZWD dagen t.b.v. uitwisseling en actie agenda
 - o Werk toe naar een integraal beheerplan voor de ZWD

De uitkomsten van de dag werden enthousiast ontvangen door een panel bestaande uit het ministerie van Economische Zaken, KNDW, RWS Zee en Delta en RWS WVL. De panelleden gaven een korte terugkoppeling van de dagbeleving waarin de volgende conclusies werden gemaakt:

- Het doel van de dag was om kennis uit te wisselen over kennisborging, het netwerk weer bijeen te brengen en indien mogelijk om het ministerie van EZ adviezen mee te geven wanneer het gaat om borging van systeemkennis van de Zuidwestelijke Delta. Dat is met deze dag gelukt.
- Het voorstel voor het herintroduceren van de waterbekkenrapportages als middel om systeemkennis te faciliteren en te stimuleren zal meegenomen worden in het NKWK en de uitvoeringsagenda watermanagement.
- De resultaten van de dag zullen ook ingebracht worden bij het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta en koppeling zal gezocht worden met I&M en Delta platform.
- Waarborgen van continuïteit is essentieel.
- Identificeer voor wie de systeemkennis van belang is; niet alleen om focus te houden in monitoring maar ook voor de rolverdeling/verantwoordelijkheid.
- Geef handen en voeten aan het benodigde werk en bepaal gezamenlijk wie het op pakt.
- Het organiseren van de Zuidwestelijke Delta dagen met de Noordzeedagen als voorbeeld.

Netwerkbijeenkomst Deelnemers

Naam	Organisatie
Wouter Gotje	Arcadis
Gijs van Zonneveld	ARK
Karin van Dideren	Bureau Waardenburg
Arno Nolte	Deltares
Theo Prins	Deltares
Tim Schellekens	Ecoast
Joanna Niemantsverdriet	Evides
Joost Stronkhorst	Hogeschool Zeeland
Edwin Parea	Hogeschool Zeeland
Jouke Heringa	Hogeschool Zeeland
Paul Vader	Hogeschool Zeeland
Nelie Houtekamer	Houtekamer & Van Kleef
Jacco Kromkamp	NIOZ
Herman Hummel	NIOZ
Christiaan Hummel	NIOZ
Sarie Buijs	Provincie Noord-Brabant
Erik Jan van der Meer	Rijksdienst voor Ondernemend NL
Wouter van Heusden	Rijksdienst voor Ondernemend NL
Gert-Jan van Veen	Rijksdienst voor Ondernemend NL
Thijs poortvliet	Rijkswaterstaat WVL
Herman Haas	Rijkswaterstaat WVL
John Schobben	Rijkswaterstaat WVL
Joost Backx	Rijkswaterstaat WVL
Leo Adriaanse	Rijkswaterstaat Zee en Delta
Gert-Jan Liek	Rijkswaterstaat Zee en Delta
Robert Jentink	Rijkswaterstaat Zee en Delta
Christine Lammerts	Staatsbosbeheer
Luit Elzinga	KNDW
Jeroen Veraart	Wageningen Environmental Research
Jakob Asjes	Wageningen Marine Research
Johan Craeymeersch	Wageningen Marine Research
Tom Ysebaert	Wageningen Marine Research
Sarah Smith	Wageningen Marine Research
Marijn Tangelder	Wageningen Marine Research
Martin Baptist	Wageningen Marine Research
Inge Padma	ZMF

Programma

9:00	Inloop met koffie en thee
9:15-11:00	Welkom door Jakob Asjes (Wageningen Marine Research) Kader Natuurambitie Grote Wateren - Erik Jan van der Meer, namens ministerie van EZ Introductie borging systeemkennis Marijn Tangelder (Wageningen Marine Research) Het waLTER project als best practice voor de deltawateren? Martin Baptist (Wageningen Marine Research) Monitoring Deltawateren: een rapportcijfer 6? Johan Craeymeersch (Wageningen Marine Research) Primaire productie in de Ooster- en Westerschelde: lange termijntrends en mogelijke consequenties Jacco Kromkamp (NIOZ)
11:00-11:20	Pauze in de zaal
11:20-13:00	Ontsluiting van data door Rijkswaterstaat John Schobben (Rijkswaterstaat WVL) Samen op zoek naar effectief kennismanagement: wat, wie en hoe? Arno Nolte (Deltares) Borging van kennis in het praktijk gericht onderzoek en onderwijs Joost Stronkhorst (Hogeschool Zeeland) Samen komen we verder Leo Adriaanse (Rijkswaterstaat Zee en Delta) Behoefte vanuit NGO's Gijs van Zonneveld (ARK)
13.00- 14.00	Lunch in de kantine
14.10 -15.30	Discussie is in werkgroepen: <ol style="list-style-type: none">1. Hoe organiseer je borging van systeem kennis: ad-hoc of systematisch?2. Van data naar kennis: hoe vertalen we data naar bruikbare kennis voor beheerders en stakeholders?3. Evaluatie: Is huidige monitoring en onderzoek in de Deltawateren voldoende om de belangrijkste (beheers)vragen te beantwoorden?
15:30-16:00	Plenaire terugmelding, vervolgspraken en afsluiting
16:00	Borrel